

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

DN-WN.055.2.2025.KW
Warszawa, 28 kwietnia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 9058

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Witolda Zembaczyńskiego w sprawie zamówień publicznych w sektorze badawczym.

Szanowny Panie Pośle,

odpowiadając na postawione w interpelacji pytania dotyczące planowanych zmian w przepisach zamówień publicznych w sektorze badawczym oraz działań Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego mających na celu uproszczenie procedur i zwiększenie konkurencyjności polskiej nauki, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Większość poruszonych przez Pana zagadnień dotyczy spraw pozostających we właściwości Urzędu Zamówień Publicznych (UZP) i wykracza poza kompetencje Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Jednakże należy podkreślić, że Ministerstwo aktywnie wspiera środowisko naukowe w komunikacji z UZP, tworząc platformę do dyskusji oraz pomagając w stworzeniu zespołu roboczego przy UZP celem wypracowania szczegółowych rozwiązań. W dniu 2 kwietnia 2025 roku w siedzibie Ministerstwa odbyły się rozmowy o problemach związanych ze stosowaniem ustawy Prawo zamówień publicznych przez uczelnie i podmioty działające w obszarze nauki. Efektem spotkania jest wskazanie obszarów dotyczących udzielania zamówień wymagających szczególnego zainteresowania w zakresie prowadzenia badań naukowych i utworzenie grupy roboczej, która zajmie się wypracowaniem wytycznych m.in. dotyczących szacowania wartości zamówienia.

1. Czy Ministerstwo rozważy zmiany w polskim Prawie Zamówień Publicznych w sektorze badawczym? Na jakie zmiany może liczyć polska nauka?

Ministerstwo wspiera inicjatywy mające na celu uproszczenie procedur zamówień publicznych w sektorze badawczym. Współpracujemy z UZP oraz środowiskiem naukowym, aby wypracować rozwiązania dostosowane do specyfiki badań naukowych oraz aby

zamawiający, zamiast przywiązywać uwagę tylko do najniższej ceny, mogli również – kierując się zasadą efektywności – w większym stopniu uwzględniać jakość towarów i usług, czy też ich znaczenie dla środowiska, gospodarki, społeczeństwa.

2. Czy Ministerstwo podejmie działania zorientowane na wyznaczenie jasnych wytycznych proceduralnych w celu upłynnienia praktyki korzystania z ułatwień w zamówieniach publicznych przez sektor badawczy?

Ministerstwo współpracuje z UZP nad stworzeniem jasnych procedur, które ułatwią korzystanie z zamówień publicznych przez sektor badawczy. W ramach tej współpracy zostanie powołana grupa robocza, w której skład wejdą przedstawiciele świata nauki i przedstawiciele UZP. Nowe przepisy będą przejrzyste, skoncentrowane na uzyskaniu najlepszego jakościowo produktu lub usługi, a nie wyłącznie wypełnieniu określonych wymogów formalnych.

3. Czy Ministerstwo zamierza rozwiązać problem agregowania zamówień w sektorze badawczym poprzez wyodrębnienie jednostek organizacyjnych grantów, które posiadać będą samodzielność finansową w celu ułatwienia zarządzaniem zamówieniami? Jakie działania podejmie Resort, aby podczas procedury zamówień publicznych uwzględniany był nie tylko aspekt cenowy ale także jakościowy w kontekście przeprowadzanego badania w danej jednostce badawczej?

Ministerstwo wspiera inicjatywy mające na celu wyodrębnienie jednostek organizacyjnych grantów z samodzielnością finansową. Dążymy również do tego, aby procedury zamówień publicznych uwzględniały nie tylko aspekt cenowy, ale także jakościowy, co jest kluczowe dla skutecznego prowadzenia badań naukowych. Analiza potrzeb i wymagań zamawiającego sporządzana na etapie przygotowania postępowania w przypadku zamówień o wartości równej lub przekraczającej progi unijne – powinna obejmować m.in. analizę rozwiązań dostępnych na rynku, wskazanie możliwości podziału zamówienia na części. Dokonanie wspomnianej analizy pozwoli otrzymać produkt najwyższej jakości oraz po konkurencyjnej cenie.

4. Czy Ministerstwo podejmie działania upraszczające i uelastyczniające procedury zamówień publicznych w sektorze badawczym? Na czym będą się koncentrować działania?

Ministerstwo podejmuje działania mające na celu uproszczenie i uelastycznienie procedur zamówień publicznych w sektorze badawczym. Naszym celem jest wsparcie naukowców oraz wypracowanie rozwiązań umożliwiających realizację zamówień zgodnych z prawem, które jednocześnie nie będą wstrzymywać ani utrudniać prowadzenia badań. Działania te koncentrują się na współpracy z UZP oraz środowiskiem naukowym. Zmiany w przepisach będą miały na celu uproszczenie procedur, zwiększenie transparentności oraz dostosowanie przepisów do unijnych regulacji. Nowe regulacje wprowadzą zmiany, które mogą wpłynąć na przyszłość rynku zamówień publicznych w Polsce, umożliwiając lepszą konkurencję i efektywniejsze wykorzystanie publicznych środków. Ważne jest aby nowe przepisy były dostosowane do zmieniającego się otoczenia.

5. Czy planowane są konsultacje z przedstawicielami środowisk naukowych w sprawie ułatwień w zamówieniach publicznych w instytutach badawczych?

Ministerstwo organizuje konsultacje z przedstawicielami środowisk naukowych w celu omówienia ułatwień w zamówieniach publicznych. Ostatnie takie spotkanie odbyło się 2 kwietnia 2025 roku, podczas którego omówiono problemy związane ze stosowaniem ustawy Prawo zamówień publicznych przez uczelnie i instytuty badawcze. Efektem spotkania będzie powołanie grupy roboczej, której celem będzie wypracowanie wytycznych dotyczących szacowania wartości zamówienia.

6. Jakie działania Resort podejmuje i zamierza podejmować w celu wzrostu konkurencyjności polskiej nauki?

Ministerstwo podejmuje szereg działań mających na celu wzrost konkurencyjności polskiej nauki, w tym wspieranie współpracy nauki z biznesem, promowanie innowacyjności oraz inicjatywy wspierające rozwój badań i technologii.

Zgodnie z najnowszą informacją sygnałną GUS z końca 2024 roku wskaźnik intensywności prac B+R, stanowiący udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R w PKB, wyniósł w 2023 roku 1,56 % (w 2022 r.: 1,46%). W 2023 r. w działalność B+R zaangażowanych było 7549 podmiotów, tj. o 1,6% więcej niż w roku poprzednim. Do wiodących pod względem finansowania B+R europejskich krajów, takich jak Niemcy (3,13% PKB), Austria (3,2% PKB) czy Szwecja (3,4% PKB) dzieli nas nadal duży dystans, jednakże widoczny jest ciągły trend wzrostowy.

Jednym z narzędzi intensyfikujących nakłady na badania i rozwój są środki pochodzące z funduszy europejskich – Krajowego Planu Odbudowy (KPO) i Funduszy Europejskich dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG).

Krajowy Plan Odbudowy i Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

W ramach KPO Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego jest odpowiedzialne za realizację inwestycji A2.4.1. Inwestycje w rozbudowę potencjału badawczego, której celem jest zapewnienie ściślejszej współpracy instytucji B+R+I między sobą oraz z sektorem przedsiębiorstw, a także zwiększenie liczby wysokiej jakości wyników prac B+R o dużym potencjale komercjalizacyjnym. Konkursy w ramach inwestycji KPO A2.4.1 zostały przeprowadzone w 2 schematach:

- Schemat A – dla przedsięwzięć znajdujących się na Polskiej Mapie Infrastruktury Badawczej.

Polska Mapa Infrastruktury Badawczej (PMIB), o której mowa w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, skupia infrastruktury o najwyższym potencjale doskonałości naukowej, konsolidujące potencjał badawczy w dziedzinach istotnych dla rozwoju nauki oraz kraju.

- Schemat B – dla przedsięwzięć realizowanych przez podmioty działające w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz.

Sieć Badawcza Łukasiewicz (SBŁ) konsoliduje potencjał 23 instytutów badawczych, których celem jest prowadzenie badań aplikacyjnych i prac rozwojowych istotnych z punktu widzenia polskiej gospodarki i strategii rozwoju państwa. Alokacja na to działanie to **1 680,34 mld zł** (schemat A: 784,16 mln zł, schemat B: 896,18 mln zł).

Wsparcie KPO przeznaczone jest dla wybranych przedsięwzięć, dotyczących rozwoju infrastruktury badawczej, których miejscem realizacji jest region warszawski stołeczny tj.: m.st. Warszawa wraz z powiatami: grodziskim, legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, piaseczyńskim, pruszkowskim, warszawskim zachodnim i wołomińskim.

Dla pozostałych regionów realizowanie jest analogiczne działanie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG.02.04 BINGO: Badawcza Infrastruktura Nowoczesnej Gospodarki).

Za organizację powyższych konkursów odpowiada Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy.

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki

Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) to program, który jest kontynuacją wcześniejszych programów – POIG (Innowacyjna Gospodarka 2007–2013) i POIR (Inteligentny Rozwój 2014–2020). Całkowita alokacja na program to ok. 7,9 mld EUR (ok. 37 mld zł):

- Priorytet 1 *Wsparcie dla przedsiębiorców* – ogółem: ok. 4,4 mld EUR;
- Priorytet 2 *Środowisko sprzyjające innowacjom* – ogółem: ok. 2,7 mld EUR (nakłady na B+R w ramach 2 Priorytetu to ok. 1,2 mld EUR (to jest 45% alokacji na Priorytet 2);

Nakłady na B+R w ramach 2 Priorytetu plus nakłady na 1 Priorytet to łącznie 5,5 mld EUR (ok. 70 % alokacji na program).

W ramach wspomnianego wyżej działania FENG 02.04 BINGO dofinansowany będzie **rozwój publicznej infrastruktury badawczej**. Dodatkowo projekty muszą zawierać działania, które wzmocnią kompetencje kadry naukowej w obszarach takich jak:

- wykorzystanie infrastruktury,
- komercjalizacja wyników prac badawczo-rozwojowych (B+R),
- transfer technologii,
- zarządzanie innowacjami.

Powinny być to projekty o strategicznym znaczeniu dla polskiej gospodarki, które ułatwią przedsiębiorstwom korzystanie z osiągnięć nauki i wprowadzanie innowacji dzięki dostępowi do nowoczesnych rozwiązań B+R. Alokacja na działanie 2.4 FENG to **2 232 mld zł**.

Oprócz działania 2.4 FENG adresowanego do środowiska naukowego, działaniem mającym przyczynić się do wzrostu konkurencyjności polskiej nauki jest Działanie **01.01 FENG Ścieżka SMART**, skierowane do przedsiębiorców.

W tym działaniu zakres projektu określa wnioskodawca w zależności od własnych potrzeb. Wsparcie może być udzielone na realizację projektów obejmujących prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, wdrożenie wyników przeprowadzonych badań, rozbudowę

infrastruktury badawczej, transformację cyfrową lub zieloną przedsiębiorstwa oraz internacjonalizację przedsiębiorstwa i podnoszenie kompetencji kadr.

W przypadku małych i średnich przedsiębiorstw wnioski o dofinansowanie obowiązkowo musi obejmować co najmniej jeden z dwóch rodzajów modułów tj. prowadzenie prac badawczo rozwojowych (moduł B+R) lub wdrożenie wyników prac badawczo rozwojowych (moduł wdrożenie innowacji). W przypadku dużych przedsiębiorstw wnioski o dofinansowanie musi obowiązkowo obejmować działania polegające na prowadzeniu prac badawczo-rozwojowych (moduł B+R).

Innym działaniem w ramach FENG mającym za zadanie wzrost konkurencyjności polskiej nauki jest projekt „**Science4Business - Nauka dla biznesu**” – ma on na celu zwiększenie efektywności działań organizacji badawczych w zakresie współpracy z biznesem, w tym poprzez komercjalizację wyników zrealizowanych badań naukowych i prac rozwojowych.

W ramach projektu zostaną zrealizowane zadania takie jak:

1. „Inkubator Rozwoju” skierowany do organizacji badawczych w celu zwiększenia efektywności organizacji badawczych w zakresie współpracy z biznesem i komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych. Przedmiotem zadania „Inkubator Rozwoju” jest prowadzenie przez Partnerów badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych, identyfikacja rozwiązań o potencjale komercjalizacyjnym i ich dalszy rozwój, poszerzanie wiedzy o roli transferu technologii w nauce i gospodarce w macierzystych organizacjach badawczych oraz nawiązywanie współpracy z otoczeniem gospodarczym poprzez transfer know-how z sektora szkolnictwa wyższego do gospodarki. Szacowany budżet Projektu dla zadania 1 „Inkubator Rozwoju”: 124 mln zł.
2. Kadry transferu technologii polegające na prowadzeniu cyklu specjalistycznych szkoleń dla pracowników organizacji badawczych, zaangażowanych w komercjalizację wyników zrealizowanych prac B+R;
3. Portal innowacji, który będzie bazą technologii, usług i infrastruktury organizacji badawczych, w której prezentowana będzie ich oferta technologiczna.

Sieć Badawcza Łukasiewicz

Sieć Badawcza Łukasiewicz, działając w formule Science is Business, nawiązuje kontakty z przedsiębiorcami i oferuje rozwiązania, pomagające usprawnić biznes oraz rozwijać i wdrażać innowacyjne technologie. Sieć Badawcza Łukasiewicz składa się obecnie z Centrum Łukasiewicz oraz 23 instytutów badawczych. Głównym celem sieci jest prowadzenie prac badawczych kluczowych z punktu widzenia polityki państwa oraz komercjalizacja ich wyników. Istotną rolę w prowadzeniu wyspecjalizowanej współpracy pełnią również instytuty badawcze podległe poszczególnym członkom Rady Ministrów.

Wyzwania Łukasiewicza: Flagowy produkt SBŁ skierowany do biznesu: przedsiębiorstwo może bezpłatnie, wypełniając prosty formularz, zgłosić do Łukasiewicza potrzebę np. pomocy w znalezieniu innowacyjnego pomysłu lub rozwiązania problemu technologicznego, a naukowcy Łukasiewicza w ciągu 15 dni zaproponują warianty rozwiązania problemu.

Programy Łukasiewicza: Działania mające na celu realizację takich projektów badawczych, które mają realną szansę na wdrożenie do biznesu współpracującego z Łukasiewiczem w okresie nie dłuższym niż 2 lata.

Doktorat Wdrożeniowy

Program zakłada wspólne (przedsiębiorca-szkoła doktorska) kształcenie doktorantów na bazie wspólnie określonej agendy badawczej. Koszy kształcenia są pokrywane przez budżet państwa. „Doktorat wdrożeniowy” skierowany jest do osób rozpoczynających studia w szkole doktorskiej i prowadzony jest w systemie dualnym: doktorant, skoncentrowany na rozwiązaniu konkretnego problemu technologicznego ważnego z punktu widzenia przedsiębiorstwa, realizuje projekt w dwóch miejscach – w przedsiębiorstwie, gdzie jest zatrudniony na pełny etat oraz na uczelni lub w instytucie badawczym, który prowadzi szkołę doktorską. Efektem programu jest wdrożenie w firmach wyników prowadzonej przez doktorantów działalności naukowej.

Program jest pomyślany tak, aby każda ze stron biorąca w nim udział, czyli uczelnia bądź instytut, przedsiębiorstwo i doktorant – wyniosła z niego wymierne korzyści. Uczelnia lub instytut uzyskuje środki finansowe na dofinansowanie kosztów wykorzystania infrastruktury badawczej na potrzeby badań prowadzonych przez uczestników programu. Przedsiębiorstwa natomiast nawiązują relację z uczelnią lub instytutem, która może być przydatna dla prowadzenia prac B+R a doktorant ma dostęp do laboratoriów, opiekę naukową, kształcenie w szkole doktorskiej oraz stypendium w ramach programu „Doktorat wdrożeniowy”.

W ramach wszystkich edycji programu udział wzięło ponad 2000 doktorantów. 8 kwietnia br. ruszyła nowa edycja programu pod nazwą „**Doktorat wdrożeniowy 2025**”.

Inne

Oprócz powyższych zmian Ministerstwo podejmuje szereg inicjatyw mających na celu wzrost konkurencyjności polskiej nauki. Należą do nich m.in.:

- zmiany w ustawie o instytutach badawczych, zgodnie z którymi minister nadzorujący dany instytut będzie mógł przyznać instytutowi dotację podmiotową na dofinansowanie bieżących kosztów działalności, w tym na zatrudnienie i rozwój zawodowy pracowników;
- zwiększenie o 200 mln zł dotacji celowej dla Narodowego Centrum Nauki (NCN) na realizację zadań w 2024 r. NCN wspiera badania podstawowe poprzez finansowanie projektów badawczych oraz działań naukowych. W ofercie NCN znajdują się konkursy adresowane do naukowców na każdym etapie kariery, niezależnie od wieku i stażu. Dodatkowe środki pozwolą także na uruchomienie projektów, które w poprzednich konkursach NCN, mimo wysokiej oceny, trafiły na listy rezerwowe z powodu braku finansowania;
- realizacja programów takich jak "**Polityka Naukowa Państwa**", które wspierają prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych i optymalne wykorzystanie wiedzy naukowej;
- promowanie mobilności naukowców i współpracy międzynarodowej, co wzmacnia pozycję polskiej nauki na arenie międzynarodowej – to kluczowe aspekty powstające

strategii umiędzynarodowienia polskiego szkolnictwa wyższego i nauki, która ma się stać praktycznym narzędziem wspierającym rozwój i budowę silnej pozycji polskich uczelni i instytutów badawczych na świecie;

- wspieranie transferu wiedzy i technologii pomiędzy nauką a przemysłem oraz dążenie do niezależności technologicznej przez tworzenie polskiego „know-how”;
- stałe podnoszenie jakości kształcenia i prowadzenia badań naukowych oraz zwiększenie atrakcyjności kariery w systemie szkolnictwa wyższego i nauki;
- opracowanie nowej strategii rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce - w tym celu powołano zespół ekspertów, który ma za zadanie zidentyfikować problemy szkolnictwa wyższego, określić najważniejsze wyzwania i kierunki rozwoju szkolnictwa wyższego, przy uwzględnieniu zmieniających się uwarunkowań gospodarczych, technologicznych i społecznych, zarysować horyzont czasowy strategii rozwoju szkolnictwa wyższego, przy uwzględnieniu długoterminowych celów oraz zmieniających się uwarunkowań krajowych i międzynarodowych a także przedstawić propozycje rozwiązań w zakresie rozwoju szkolnictwa wyższego z uwzględnieniem konieczności zapewnienia elastyczności systemu i jego możliwości adaptacyjnych do przyszłych wyzwań, uwarunkowań gospodarczych, technologicznych i społecznych;
- program „**Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza**” (IDUB) wprowadzony został przez nową ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce stanowi jeden z kluczowych elementów reformy nauki i szkolnictwa wyższego. Priorytetem programu jest wyłonienie i wsparcie uczelni, które będą dążyć do osiągnięcia statusu uniwersytetu badawczego, a także będą w stanie skutecznie konkurować z najlepszymi ośrodkami akademickimi w Europie i na świecie;
- Ministerstwo negocjuje i realizuje umowy i porozumienia międzynarodowe, zapewnia polskim studentom, naukowcom i wykładowcom różne możliwości wymiany akademickiej oraz wspiera umiędzynarodowienie polskich uczelni. **Konstytucja dla Nauki** wprowadziła wiele udogodnień dla uczelni, znacznie poszerzając ich autonomię w zakresie kierowania polskich naukowców i wykładowców za granicę oraz przyjmowania cudzoziemców na kształcenie;
- wspieranie rozwoju polskich instytutów badawczych oraz instytutów naukowych PAN. Przygotowujemy strategiczne rozwiązania oraz dbamy o wdrażanie programów i wykorzystywanie funduszy unijnych. Opracowujemy dokumenty programowe oraz programy na poziomie krajowym i europejskim. Wspieramy udział polskich naukowców w „**Horyzoncie 2020**” – największym w historii programie finansowania badań naukowych i innowacji w Unii Europejskiej;
- inicjatywa organizacji **I Narodowego Kongresu Nauka dla Biznesu**. Celem Kongresu jest zbudowanie platformy dialogu oraz wymiana doświadczeń pomiędzy przedstawicielami nauki i biznesu. Wymiernym efektem będą rekomendacje do podjęcia działań poprawiających konkurencyjność polskiej gospodarki, szczególnie na arenie międzynarodowej. Miejsce i data Kongresu Warszawa EXPO XXI 19-21 listopada 2025;
- nowe zasady ewaluacji jakości działalności naukowej – utworzono **Zespół do spraw opracowania założeń do nowej ewaluacji jakości działalności naukowej**.

Zwiększenie nakładów finansowych na naukę, szerokie wsparcie dla studentów oraz dynamiczny rozwój badań naukowych są fundamentem, który zapewni Polsce miejsce w czołówce światowej nauki. Kolejne lata to czas na realizację ambitnych planów, które mają

wzmocnić pozycję Polski na arenie międzynarodowej oraz uczynić polskie uczelnie i instytuty badawcze liderami innowacji. Dzięki tworzeniu programów ministra i konkursów dążymy do poprawienia jakości polskiej nauki i szkolnictwa wyższego, pomagamy zdolnym studentom w rozwijaniu kariery naukowej, wspieramy zespoły młodych wynalazców, nagradzamy najlepszych i wspieramy dobre praktyki.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Karolina Ziolo-Pużuk
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.